T085 TKL 3 (06) Luận Đại Trí Độ-Phẩm 42-Tán Thán Thanh Tịnh tt

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 64

LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ QUYEÅN 64

GIAÛI THÍCH PHAÅM BOÁN MÖÔI HAI (Tieáp): TAÙN THAÙN THANH TÒNH

KINH: Baáy giôø Thích-ñeà-hoaøn-nhaân hoûi Tu-boà-ñeà: Theá naøo laø phaùp chöôùng ngaïi cuûa thieän nam töû khi caàu ñaïo Boà-taùt? Tu-boà-ñeà ñaùp: Kieàu-thi-ca! Coù thieän nam töû, thieän nöõ nhaân, caàu ñaïo Boà-taùt, chaáp thuû taâm töôùng, töùc laø thuû töôùng Thí Ba-la-maät, thuû töôùng Giôùi Ba-la-maät, töôùng Nhaãn Ba-la-maät, töôùng Taán Ba-la-maät, töôùng Thieàn Ba-la-maät, töôùng Baùt-nhaõ Ba-la-maät; thuû töôùng noäi khoâng, ngoaïi khoâng, noäi ngoaïi khoâng, cho ñeán töôùng voâ phaùp höõu phaùp khoâng; thuû töôùng boán nieäm xöù cho ñeán töôùng taùm Thaùnh ñaïo phaàn; thuû töôùng möôøi löïc Phaät cho ñeán töôùng möôøi taùm phaùp khoâng chung; thuû töôùng chö Phaät; thuû töôùng thieän caên cuûa chö Phaät, hoøa hôïp heát thaûy phöôùc ñöùc aáy, thuû töôùng hoài höôùng ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà. Kieàu-thi-ca! AÁy goïi laø söï chöôùng ngaïi cuûa thieän nam töû, thieän nöõ nhaân khi caàu Boà-taùt ñaïo. Vì söï aáy neân khoâng theå khoâng bò chöôùng ngaïi khi tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Vì sao? Kieàu-thi-ca! Vì saéc töôùng khoâng theå hoài höôùng; thoï, töôûng, haønh, thöùc khoâng theå hoài höôùng, cho ñeán trí nhaát thieát chuûng töôùng khoâng theå hoài höôùng. Laïi nöõa, Kieàu-thi-ca! Neáu Boà-taùt ma-ha-taùt khai thò, giaùo hoùa, laøm lôïi ích, vui möøng cho ngöôøi khaùc veà Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, khai thò, giaùo hoùa, laøm lôïi ích, vui möøng cho ngöôøi khaùc veà thaät töôùng heát thaûy caùc phaùp, neáu thieän nam töû, thieän nöõ nhaân caàu Boà-taùt ñaïo khi tu Thí Ba-la-maät, thì khoâng neân phaân bieät raèng: “Ta boá thí, ta trì giôùi, ta nhaãn nhuïc, ta tinh taán, ta nhaäp thieàn, ta tu trí tueä; ta tu noäi khoâng, ngoaïi khoâng, noäi ngoaïi khoâng, cho ñeán ta tu voâ phaùp höõu phaùp khoâng; ta tu boán nieäm xöù, cho ñeán ta tu Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà”.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 64 71

Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân, neân nhö vaäy khai thò, giaùo hoùa, laøm lôïi ích, vui möøng cho ngöôøi khaùc veà Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà. Neáu khai thò, giaùo hoùa laøm lôïi ích, vui möøng veà Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà- ñeà nhö vaäy, thì töï khoâng coù sai laàm, cuõng nhö Phaät thuyeát phaùp, khai thò, giaùo hoùa laøm lôïi ích, vui möøng laøm cho thieän nam töû, thieän nöõ nhaân xa lìa moïi phaùp chöôùng ngaïi. Baáy giôø Phaät taùn thaùn Tu-boà-ñeà: Laønh thay! Nhö oâng vì Boà-taùt noùi caùc söï chöôùng ngaïi. Tu-boà-ñeà! OÂng nay laïi nghe ta noùi töôùng chöôùng ngaïi vi teá. Tu-boà-ñeà! Haõy nhaát taâm kheùo nghe! Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Coù thieän nam töû, thieän nöõ nhaân, phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà maø thuû töôùng nieäm Phaät. Tu-boà-ñeà! Töôùng coù theå thuû ñeàu laø töôùng chöôùng ngaïi. Laïi, ñoái vôùi thieän caên coù ñöôïc cuûa chö Phaät ôû khoaûng trung gian töø sô phaùt taâm cho ñeán khi vaøo phaùp vò maø thuû töôùng öùc nieäm; thuû töôùng öùc nieäm roài, hoài höôùng ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà. Tu-boà-ñeà, töôùng coù theå thuû, ñeàu laø töôùng chöôùng ngaïi. Laïi, ñoái vôùi caùc thieän caên cuûa chö Phaät vaø ñeä töû, vaø thieän caên cuûa chuùng sanh khaùc maø thuû töôùng hoài höôùng ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà thì töôùng coù theå thuû ñeàu laø töôùng chöôùng ngaïi. Vì sao? Vì khoâng neân thuû töôùng maø öùc nieäm chö Phaät, cuõng khoâng neân thuû töôùng maø nghó ñeán thieän caên cuûa chö Phaät. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy raát saâu xa. Phaât daïy: Vì thöôøng xa lìa heát thaûy phaùp. Tu-boà-ñeà thöa: Baïch ñöùc Theá Toân! Con seõ kính leã Baùt-nhaõ Ba-la- maät. Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy khoâng khôûi khoâng taùc, neân khoâng coù naêng ñaéc. Tu-boà-ñeà thöa: Baïch ñöùc Theá Toân! Heát thaûy phaùp cuõng khoâng theå coù ñöôïc. Phaät daïy: Heát thaûy phaùp moät taùnh, chaúng phaûi hai taùnh. Tu-boà-ñeà! Moät phaùp taùnh aáy cuõng voâ taùnh. Voâ taùnh aáy töùc laø taùnh, taùnh aáy khoâng khôûi khoâng taùc. Nhö vaäy, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt, neáu bieát caùc phaùp moät taùnh laø voâ taùnh, khoâng khôûi khoâng taùc, thì xa lìa heát thaûy töôùng chöôùng ngaïi. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy khoù bieát khoù hieåu. Phaät daïy: Nhö lôøi oâng noùi, Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy khoâng coù keû thaáy,

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 64 72

khoâng coù keû nghe, khoâng coù keû bieát, khoâng coù keû hieåu, khoâng coù keû ñaéc. Baïch ñöùc Theá Toân! Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy khoâng theå nghó baøn. Phaät daïy: Nhö lôøi oâng noùi, Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy, khoâng töø taâm sanh, khoâng töø saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc sanh, cho ñeán khoâng töø möôøi taùm phaùp khoâng chung sanh. LUAÄN: Hoûi: Neáu traùi vôùi voâ ngaïi goïi laø ngaïi thì côù sao Ñeá-thích laïi hoûi ngaïi? Ñaùp: Phaùp chöôùng ngaïi cuûa Boà-taùt vi dieäu, hôïp vaøo caùc thieän phaùp, ngöôøi lôïi caên hieåu ñöôïc, ngöôøi ñoän caên khoâng hieåu. Vì khoù hieåu neân ôû tröôùc Phaät coøn hoûi laïi: Phaùp chöôùng ngaïi laø nhöõng gì? Ñoù laø Boà-taùt phaân bieät veà taâm xan laãn, taâm boá thí, taâm boû xan laãn, taâm thuû töôùng boá thí; aáy goïi laø thuû taâm töôùng, bieát vaät boá thí quyù tieän, bieát tu taäp boá thí coù theå cho taát caû. Thuû töôùng veà caùc thieän phaùp boá thí

Ba-la-maät, cho ñeán phöôùc ñöùc tuøy hyû aáy, tuy laø dieäu, song do trong chaáp ngaõ, ngoaøi chaáp phaùp, neân rôi vaøo phaùp chöôùng ngaïi, thí nhö thöùc aên tuy thôm ngon nhöng aên quaù thì sinh beänh. Trong ñaây Tu-boà-ñeà noùi nhaân duyeân töôùng caùc phaùp saéc v.v... roát raùo khoâng, neân khoâng theå hoài höôùng ñaïo Voâ thöôïng ñöôïc. Treân noùi töôùng chöôùng ngaïi, nay noùi töôùng khoâng chöôùng ngaïi, töùc laø Boà-taùt muoán giaùo hoùa ñaïo Voâ thöôïng cho ngöôøi khaùc, phaûi ñem thaät phaùp khai thò, giaùo hoùa laøm lôïi ích, vui möøng. Nghóa cuûa thò, giaùo, lôïi, hyû, nhö tröôùc ñaõ noùi. Thaät phaùp laø, döùt caùc öùc töôûng phaân bieät, neân noùi khi boá thí, khoâng phaân bieät raèng ta cho,v.v... Neáu giaùo hoùa ñöôïc nhö vaäy, ñöôïc hai thöù lôïi: 1. Töï khoâng coù sai laàm. 2. Cuõng nhö phaùp Phaät chöùng ñöôïc ñem giaùo hoùa ngöôøi khaùc. Traùi vôùi voâ löôïng töôùng chöôùng ngaïi nhö vaäy, goïi laø töôùng khoâng chöôùng ngaïi. Hoûi: Phaät ñaõ taùn thaùn Tu-boà-ñeà noùi veà töôùng khoâng chöôùng ngaïi, nay côù sao coøn töï noùi töôùng chöôùng ngaïi vi teá? Ñaùp: Phaät cöù theo löïc Tu-boà-ñeà maø taùn thaùn, oâng laø ngöôøi boû chuùng sanh maø coù theå noùi ñöôïc töôùng chöôùng ngaïi cuûa Boà-taùt. Töôùng chöôùng ngaïi vi teá, löïc Tu-boà-ñeà khoâng theå bieát tôùi ñöôïc; theá neân Phaät töï noùi: Töôùng chöôùng ngaïi vi teá, oâng haõy nhaát taâm kheùo nghe. Vì sao vaäy? Boà- taùt duøng taâm thuû töôùng nieäm Phaät, ñeàu laø chöôùng ngaïi. Töôùng voâ töôùng laø, Baùt-nhaõ Ba-la-maät, Phaät töø trong Baùt-nhaõ xuaát sanh, cuõng laø töôùng voâ töôùng. Taâm chaáp tröôùc thieän caên, thuû töôùng hoài

höôùng, laø quaû baùo coù taän cuøng cuûa theá gian, bò taïp ñoäc neân khoâng theå ñöôïc ñaïo Voâ thöôïng. Hoûi: Treân noùi chöôùng ngaïi thoâ noùi laø chaáp thuû töôùng, nay trong chöôùng ngaïi vi teá cuõng noùi laø chaáp thuû töôùng, coù gì sai bieät? Ñaùp: Treân noùi ta laø ngöôøi cho, kia laø keû nhaän, nay chæ noùi thuû töôùng. Laïi nöõa, nay noùi caùc Boà-taùt nieäm Phaät tam-muoäi, neân töôùng vi teá, söï chöôùng ngaïi trong ngöôøi coù taâm vi teá, aáy goïi laø chöôùng ngaïi vi teá. Tu-boà-ñeà bieát ñieàu Phaät daïy thaâm dieäu, chaúng phaûi mình bieát ñöôïc, theá neân taùn thaùn: “raát saâu xa”. Phaät daïy: Heát thaûy phaùp thöôøng xa lìa töôùng. Phaät daïy: Baùt-nhaõ aáy lìa heát thaûy phaùp, lìa heát thaûy phaùp, neân töôùng vi teá khoâng vaøo trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñöôïc. Tu-boà-ñeà hoan hyû thöa: Con seõ laøm leã Baùt-nhaõ. YÙ Tu-boà-ñeà nghó raèng: “Ta hieåu ñöôïc töôùng Baùt-nhaõ Ba-la-maät raát saâu thaúm, neân phaùt taâm, ta neân laøm leã”. Phaät daïy: Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy khoâng khôûi khoâng taùc, neân möôøi phöông nhö Haèng haø sa Phaät coøn khoâng noùi ñöôïc, huoáng oâng laø ngöôøi Thanh vaên laøm sao noùi ñöôïc. Tu-boà-ñeà thöa: Baïch ñöùc Theá Toân! Chaúng phaûi chæ Baùt-nhaõ maø heát thaûy phaùp ñeàu voâ tri voâ ñaéc. Phaät daïy: Caùc phaùp moät taùnh khoâng hai. Moät taùnh töùc laø taùnh roát raùo khoâng. Khoâng hai laø khoâng coù vöøa roát raùo vöøa khoâng roát raùo. Moät phaùp taùnh töùc laø voâ taùnh, khoâng neân chaáp tröôùc, khoâng neân thuû töôùng roát raùo khoâng. Vì sao? Vì do nhaân duyeân hoøa hôïp sanh. Tu-boà-ñeà nghó raèng: Neáu voâ taùnh töùc laø taùnh, vì khoâng khôûi khoâng taùc, töùc söï khoå ñôøi sau khoâng coøn tieáp noái. Bieát ñöôïc

Baùt-nhaõ Ba-la-maät nhö vaäy, moïi chöôùng ñeàu xa lìa. Neáu xa lìa caùc chöôùng ngaïi, thôøi töï taïi ñöôïc Voâ thöôïng ñaïo. Tu-boà-ñeà nghe noùi nhö vaäy, nghó raèng: Ta cho laø ñöôïc, Phaät baûo chaúng ñöôïc, Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy khoù hieåu khoù bieát? Phaät ñaùp: Chaúng phaûi rieâng oâng khoù, maø heát thaûy chuùng sanh khoâng coù ai thaáy, khoâng coù ai nghe, khoâng coù ai bieát, khoâng coù ai hieåu, khoâng coù ai ñöôïc. Muõi, löôõi, thaân khoâng bieát, yù khoâng hieåu khoâng ñöôïc. Baùt- nhaõ Ba-la-maät aáy vöôït quaù saùu caùch bieát cuûa maét, tai, v.v... neân noùi laø khoù hieåu. Tu-boà-ñeà, vaøo trong Baùt-nhaõ saâu xa, trí löïc cuøng cöïc, neân noùi laø chaúng theå nghó baøn. Phaät daïy: Baùt-nhaõ aáy chaúng phaûi taâm sanh, chaúng phaûi naêm uaån

sanh, cho ñeán chaúng töø möôøi taùm phaùp khoâng chung sanh, vì khoâng töôùng sanh. Hoûi: Neáu noùi töø taâm sanh, côù sao laïi noùi naêm uaån? Trong naêm uaån thöùc uaån töùc laø taâm? Ñaùp: Tröôùc noùi taâm laø löôïc noùi, sau noùi naêm uaån v.v... laø noùi roäng. Naêm uaån cho ñeán möôøi taùm phaùp khoâng chung, coù theå laøm nhaân duyeân cho Baùt-nhaõ chöù khoâng theå sanh Baùt-nhaõ, thí nhö gioù maïnh tröø maây, laøm cho maët trôøi maët traêng xuaát hieän, chöù khoâng theå laøm ra maët trôøi maët traêng.

----------o0o----------

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.